

DESCRIPCIÓ DEL FONS DOCUMENTAL DE LA COMISSIÓ ARBITRAL DEL DISTRICTE DE TARRAGONA PELS CONFLICTES DERIVATS DELS CONTRACTES DE CONREU (1932 – 1935) SEGONS LA NORMA DE DESCRIPCIÓ ARXIVÍSTICA DE CATALUNYA (NODAC)

1. ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

1.1. Codi de referència: CAT AHCT 01.03

1.2. Nivell de descripció: Fons

1.3. Títol: Comissió Arbitral del districte de Tarragona pels conflictes derivats dels contractes de conreu

1.4. Data (es): data de creació i agregació: 1932 - 1935

1.5. Volum i suport: 0,2 metres lineals (2 capsos)

2. ÀREA DE CONTEXT

2.1. Nom del productor: Comissió Arbitral del districte de Tarragona pels conflictes derivats dels contractes de conreu.

2.2. Història del productor:

Amb la proclamació de la Segona República s'inicia una reforma legislativa per solucionar la problemàtica de la rabassa morta. Hi havia una gran desigualtat entre els propietaris de la terra i els pagesos arrendataris, ja que aquests últims gairebé era impossible accedir a la propietat de la terra que cultivaven.

Per aquest motiu, el Parlament de Catalunya aprova la Llei de Contractes de Conreu el 21 de març de 1934 i serà promulgada el 14 d'abril del mateix any. Tot i així, la llei fou anul·lada pel Tribunal de Garanties Constitucionals i la interrupció, per la Revolució d'octubre de 1934, de les negociacions entre els governs espanyol i català.

Just després de la proclamació de la Segona República, es redacten els decrets del 29 d'abril, de l'11 de juliol i del 6 d'agost de 1931, els quals prohibien els desnonaments d'arrendataris rústics amb una renda inferior a 1500 pessetes, i s'al·leguessin per manca de pagament de les rendes. Per aquest motiu, s'havien de revisar els contractes de conreus. Els pagesos havien de presentar una demanda al jutjat i abonar la meitat de les parts de fruits, a banda del què es decidís en el judici. Com a conseqüència d'aquest canvi, es presentaren moltes demandes de revisió de contractes.

Però els propietaris posen en dubte la capacitat legislativa del Parlament de Catalunya i promouen un recurs d'inconstitucionalitat contra la Llei de contractes.

Finalment, el 26 de juny de 1933, la Generalitat aprova la Llei per solucionar tots els conflictes derivats dels contractes de conreu des del 1931. Es crea la Comissió Arbitral Superior de Catalunya i les comissions arbitral de districte, encarregades de fer complir la llei i donar resposta a les queixes

entre arrendataris i propietaris. Els districtes coincideixen amb els partits judicials.

2.3. Història arxivística:

Es troba en la documentació del fons municipal

2.4. Dades sobre l'ingrés:

En un primer moment, la documentació es va traslladar al dipòsit que el Servei d'Arxiu i Documentació de l'Ajuntament tenia a la plaça de la Font, núm. 1. Però a mitjans del 2012, el Servei d'Arxiu i Documentació s'ubicà a l'avinguda Vidal i Barraquer, s/n, Magatzem 2 – Espai Tabacalera i com a conseqüència, tots els fons documentals també canviaren d'emplaçament.

3. ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

3.1. Abast i contingut:

El fons s'estructura en tres blocs: els Òrgans de Govern, l'Administració de la Comissió i finalment, l'activitat de la Comissió.

En el primer apartat es poden trobar les actes amb les certificacions dels assistents i la constitució provisional de la Comissió. També és interessant la correspondència i la relació de les despeses. Però, el gran gruix de la documentació, es troba en l'apartat de l'activitat de la Comissió. En aquest, es poden consultar els diferents conflictes, les demandes, les reclamacions, etc. Per tant, es pot estudiar el funcionament i les necessitats dels pagesos en aquesta època.

3.2. Sistema d'organització:

S'ha elaborat un quadre de classificació estructurat en 3 grans nivells on reflecteix les funcions i les activitats de la Comissió Arbitral del districte de Tarragona pels conflictes derivats dels contractes de conreu. El primer nivell mostra els Òrgans de Govern, la constitució i les actes. El segon nivell l'Administració de la Comissió amb la correspondència i la gestió de les despeses. I finalment, l'Activitat de la Comissió, les demandes, els conflictes, les reclamacions, resolucions, etc.

El quadre de classificació és:

1.- ÒRGANS DE GOVERN DE LA COMISSIÓ

1.1.- Constitució de la Comissió

1.2.- Actes de la Comissió

2.- ADMINISTRACIÓ DE LA COMISSIÓ

2.1.- Correspondència

2.2.- Gestió de despeses

3.- ACTIVITAT DE LA COMISSIÓ

- 3.1.- Demandes
- 3.2.- Conflictes
- 3.3.- Reclamacions
- 3.4.- Consignacions
- 3.5.- Resolucions
- 3.6.- Revisions
- 3.7.- Recursos d'apel·lació

3.3. Informació sobre avaluació, tria i eliminació:

Tota la documentació es considera de conservació permanent, ja que és documentació de principis del segle XX.

3.4. Incrementos:

No es preveuen increments ja que el productor no existeix. En el cas que apareguessin més documents, s'incorporarien al Fons.

4. ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

4.1. Condicions d'accés:

Les funcions i els objectius del Servei d'Arxiu i Documentació de l'Ajuntament de Tarragona són les de conservar el patrimoni documental, donar visibilitat a tota la documentació que té dipositada ja sigui amb la realització d'exposicions, publicacions, conferències, etc. Per tant, tota la documentació del fons serà consultable i es podran reproduir els documents i les imatges per a facilitar el treball i la consulta, així com la seva divulgació en publicacions i exposicions.

4.2. Condicions de reproducció:

Les condicions de reproducció estan regulades en el Reglament de l'Arxiu de l'Ajuntament de Tarragona i patrimoni documental que l'integra, en el capítol IV, articles 54 – 57.

4.3. Llengües i escriptures dels documents:

Majoritàriament la llengua de la documentació és la catalana, tot i així, hi ha documents escrits en castellà. Gairebé tots els documents són impresos però també, hi ha un llibre que és manuscrit.

4.4. Característiques físiques i requeriments tècnics:

El fons està en molt bones condicions, no s'observen fongs, ni oxidació, etc.

4.5. Instruments de descripció:

Està a disposició de l'usuari una relació de la documentació, on es detalla el contingut de cada unitat d'instal·lació i les dates extremes. Aquesta informació es pot consultar a l'ordinador de la sala de consulta amb el

programari Excel i a la pàgina web del Servei d'Arxiu i Documentació Municipal.

5. ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

5.1. Existència i localització dels originals:

Els originals es conserven a les dependències municipals del Servei d'Arxiu i Documentació de l'Ajuntament de Tarragona (CAT AHCT 01 03).

5.2. Existència i localització de reproduccions:

Tota la documentació és original, per tant, no existeixen reproduccions.

5.3. Documentació relacionada:

La Comissió arbitral del districte de Tarragona pels conflictes derivats dels contractes de conreu sorgí de la llei del Parlament de Catalunya del 1934. Per tant, es crearen diferents seus per tot Catalunya. En aquest context, cal suposar que hi ha documentació en els diferents districtes referents als mateixos temes.

5.4. Bibliografia:

- Planas, Jordi; *Acció Agrícola d'Igualada i el conflicte rabassaire (1931-1936)*; Associació Recerques Historia, Economia, Cultura; Recerques 66 (2013), pàg. 123-151.

Pàgines web consultades:

- <https://www.tarragona.cat/patrimoni/fons-documentals/biblioteca-hemeroteca/hemeroteca-1/premsa-digitalitzada-1>
- http://cja.gencat.cat/ca/la_institucio/historia/la-comissio-juridica-assessora-del-periodo-republica-1932-1936/els-fets-del-6-doctubre-de-1934/
- https://es.wikipedia.org/wiki/Ley_de_Contratos_de_Cultivo
- <https://www.parlament.cat/document/dspc2r/46998.pdf>
- <https://www.nodo50.org/casc/mota/La-conflictivitat-social> Article de José Fernando Mota Muñoz; *La conflictivitat social: rabassaries, obrers i aturats*.

6. ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

6.1. Autoria i data:

Servei d'Arxiu i Documentació de l'Ajuntament de Tarragona (AHCT), 2020.

6.2. Fonts:

S'ha utilitzat com a font la bibliografia citada en l'apartat de Bibliografia.

6.3. Regles o convencions:

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC), Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció general d'Arxiu i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007.